

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การพัฒนาชุมชนต้นแบบในการจัดการขยะตามแนวคิดลดขยะให้เหลือศูนย์

สู่การจัดสวัสดิการชุมชน ในเขตพื้นที่ชุมชนป่าตึงริมกก ตำบลริมกก

อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

ชื่อผู้วิจัย : นางสาวเบญจมาศ เมืองเกษม นางสาวณัฐธิยา วัฒนศิริศาสาตร์ นางสาวกรชนก สนิทวงศ์

สาขาวิชา/คณะ : สาขาวิชาการพัฒนาสังคม คณะสังคมศาสตร์

ปีที่ดำเนินการแล้วเสร็จ : 2568

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมและความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะของประชาชนในเขตพื้นที่ชุมชนป่าตึงริมกก ตำบลริมกก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย และ 2) เพื่อพัฒนาชุมชนต้นแบบในการจัดการขยะตามแนวคิดการลดขยะให้เหลือศูนย์สู่การจัดสวัสดิการชุมชน ในเขตพื้นที่ชุมชนป่าตึงริมกก ตำบลริมกก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ พื้นที่ในการศึกษา คือ ประชาชนชุมชนป่าตึงริมกก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จำนวน 140 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและประชุมกลุ่มย่อย จากกลุ่มเป้าหมายจำนวน 30 ราย ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการศึกษา พบว่า 1) พฤติกรรมและความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะของประชาชนในเขตพื้นที่ชุมชนป่าตึงริมกก พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะของประชาชนในครัวเรือน พบว่า พฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะครัวเรือน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.40$) สำหรับความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะของประชาชน พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะของประชาชนในเขตชุมชน ส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 69.23 2) การพัฒนาชุมชนต้นแบบการจัดการขยะตามแนวคิดการลดขยะให้เหลือศูนย์สู่การจัดสวัสดิการชุมชนในเขตพื้นที่ชุมชนป่าตึงริมกกพบว่าการออกแบบร่วมกับชุมชนให้ได้ปฏิบัติการกิจกรรมการจัดการขยะซึ่งเป็นกิจกรรมนำร่อง จำนวน 5 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการอบรมให้ความรู้การจัดการขยะ กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการกิจกรรมครัวเรือนต้นแบบ กิจกรรมการเพิ่มมูลค่าจากขยะ และกิจกรรมตลาดชุมชน โดยมีเป้าหมายให้ชุมชนมีองค์ความรู้และการจัดการขยะอย่างถูกวิธี รวมทั้งสามารถสร้างรายได้จากขยะเหลือทิ้งเพื่อเป็นช่องทางในการเป็นแนวทางวางแผนการจัดสวัสดิการชุมชนต่อไป

คำสำคัญ : ผลิตภัณฑ์ชุมชนต้นแบบ , เศรษฐกิจสร้างสรรค์ , การจัดการสวัสดิการชุมชน

Abstract

Title : A Community Model Development on Zero Waste Management to
Community Welfare, Pa Tung Rim Kok community area, Rim Kok Subdistrict,
Mueang District, Chiang Rai Province

Researcher : Miss Benjamat Muangkasem ,MissNatthiya Watthanasirisat
,MissKhonchanok

Major Field : Social Development, Faculty of Social Sciences

Year of completion : 2025

This research has the objectives : 1) study the behavior and knowledge of waste management of people in the Pa Tung Rim Kok community, Rim Kok sub-district, Mueang district, Chiang Rai province, and 2) develop a model community on zero waste management concept to community welfare in the Pa Tung Rim Kok community, Rim Kok sub-district, Mueang district, Chiang Rai province. This research is a combination of quantitative and qualitative research. The study area is 140 households of people in the Pa Tung Rim Kok community, Mueang district, Chiang Rai province. The quantitative research instrument is a questionnaire. Data analysis is performed using descriptive statistics. The qualitative research instrument is a semi-structured interview and focus group meeting from the target group of 30 people. Content analysis is used.

The results of the study showed that 1) The behavior and knowledge of waste management of people in the Pa Tung Rim Kok community found that household waste management behavior of people in households is at a moderate level ($\bar{x} = 3.40$). As for knowledge of waste management of people in the community, it is found that most people in the community have low knowledge about waste management. 2) The development of a prototype community for waste management based on the concept of zero waste reduction to community welfare in the Pa Teng Rim Kok community area found that there was a joint design with the community to perform waste management activities, which were 6 pilot activities, namely, waste management knowledge training activities, workshop training activities, promotion campaign activities, prototype household activities, value-added waste activities, and community market activities. The goal is to provide the community with knowledge and proper waste management, as well as the ability to generate income from waste as a channel for planning community welfare in the future.

Keywords: Zero Waste Management; Community Model ; Community Welfare